

METODYKA

ratowanie saren

Warunki techniczne

TREŚĆ

1.	Wprowadzenie	2
2.	Definicje pojęć	2
3.	Repelencja trawników przeznaczonych do koszenia	3
	3.1 Wyposażenie materiałowe	3
	3.2 Postępowanie w okresie poszukiwania miejsc do wypasu saren do 15 kwietnia metoda PREWENCYJNA	3
	3.3 Połączenie metody „ZAPOBIEGANIE” z wykorzystaniem drona	3
	3.4 Postępowanie w okresie przed koszeniem metoda „SZYBKA AKCJA”	3
4.	Podsumowanie wydarzenia	3
5.	Środki ochronne	3
6.	Zakończenie	4

1. WPROWADZENIE

Każdego roku podczas koszenia ginie około 60 000 saren. Podczas własnych zbiorów rolnicy muszą uważać, aby nie zranić ani nie zabić saren.

Obowiązki rolników uzupełniają obowiązki użytkowników łowisk. W praktyce polega to na wyszukiwaniu saren na terenie przeznaczonym do koszenia i wypędzaniu ich lub przenoszeniu w bezpieczne miejsce, albo na instalowaniu różnych rodzajów odstraszaczy.

Celem niniejszej metodyki jest ujednolicenie procedury oznaczania zapachu traw i roślin pastewnych przeznaczonych na siano, a tym samym znaczne ograniczenie wypasu saren na tych terenach.

2. DEFINICJE POJĘĆ

Plan rozmieszczenia nośników zapachowych na trawnikach – z map Google wyświetla się powierzchnia działki przeznaczonej do koszenia lub zbioru roślin pastewnych i na podstawie tej powierzchni ustala się sposób rozprowadzania zapachu. Oblicza się zapotrzebowanie na nośniki i koncentrat substancji zapachowej zgodnie z ustaloną powierzchnią działki. Do ochrony 1 ha powierzchni potrzeba 9 sztuk nośników BIO10-S.

Biodegradowalny nośnik substancji zapachowej BIO10-S – został specjalnie opracowany do wstrzykiwania koncentratu substancji zapachowej (patent UE i CZ), który ma otwarte pory zapewniające wysoki współczynnik dyfuzji, a tym samym maksymalną skuteczność substancji zapachowej. Nośnik jest stabilny w powietrzu w danych warunkach meteorologicznych temperatury i wilgotności, nie jest toksyczny i nie emituje substancji obcych do środowiska.

Koncentrat substancji zapachowej PACHO-LEK® - STOP sarnatům (STOP kozłętóm) zawiera substancję czynną, która imituje zapach drapieżnika, uniemożliwiając łaniom poród kozłąt na wybranym terenie. Łanie bardzo starannie wybierają miejsce porodu kozłąt.

3. REPELENCJA TRAWNIKÓW PRZEZNACZONYCH DO KOSZENIA

3.1 Wyposażenie materiałowe

- **Nośnik BIO10-S** – nieregularny kształt o wymiarach 3 x 2 x 2 cm, patrz rozdział 2
- **Koncentrat substancji zapachowej PACHO-LEK® – STOP srnčatům** – patrz rozdział 2

3.2 Postępowanie w okresie poszukiwania miejsc do wypasu saren do 15 kwietnia metoda PREWENCYJNA

Na podstawie informacji od rolników o uprawach traw, polach z koniczyną i lucerną przeznaczonych do zbioru opracowuje się plan terminów stopniowej repelencji. Na danym terenie wybiera się miejsce znajdujące się w najwyższym punkcie, od którego to punktu, w odstępach co 40 m, umieszcza się nośnik BIO10-S z wstrzykniętym koncentratem substancji zapachowej na powierzchni terenu i postępuje się w ten sposób aż do krawędzi terenu po obu stronach. Od tego punktu należy odmierzyć 40 m w lewo i w prawo i równolegle kontynuować układanie nośników zapachowych. W ten sposób stopniowo obejmuje się repelencją całą działkę, zaczynając od brzegów łąki.

Na 1 ha potrzeba 9 nośników. Koncentrat substancji zapachowej wstrzykuje się do nośnika w 3 punktach, naciskając aplikator przez około 1 sekundę. Repelencję zaleca się przeprowadzić do 15 kwietnia, zaletą jest to, że trawa jest niska, a zatem powierzchnia działki jest dobrze widoczna.

3.3 Połączenie metody „ZAPOBIEGANIE” z wykorzystaniem drona

To najnowocześniejsza technika, która wykorzystuje drona do monitorowania terenu po repelencji, patrz pkt 3.2. Kontrola terenu za pomocą drona przeprowadzana jest do 30 maja. Warunkiem skuteczności koncentratu substancji zapachowej jest jego zastosowanie do 15 kwietnia.

3.4 Postępowanie w okresie przed koszeniem metoda „SZYBKA AKCJA”

Procedurę tę stosujemy co najmniej 3 dni przed koszeniem. Koncentrat substancji zapachowej nakłada się za pomocą dłuższej rurki bezpośrednio na ziemię (koncentrat jest przyjazny dla środowiska), gdzie ma wystarczającą skuteczność, aby zapach zmusił łanię do odprowadzenia ruchliwego jelonka. Zawsze zależy to od stadium rozwoju biologicznego kozłęcia i tego, czy poradzi sobie samodzielnie. Wadą tej metody jest konieczność zapewnienia wystarczającej liczby osób (myśliwych, wolontariuszy do wynoszenia kozłąt z zarośli). Istotną rolę odgrywa również pogoda, która może zniechęcić rolnika do koszenia, a wtedy wszystko trzeba zorganizować szybko i od nowa.

UWAGA! Nie trzeba już używać rolek z wełny drzewnej jako nośników, co pozwala zaoszczędzić pracę i koszty związane z zakupem rolek, a przede wszystkim zapobiega zanieczyszczeniu paczek siana nieprzyjemnym zapachem.

4. PODSUMOWANIE WYDARZENIA

Zaleca się, aby każda akcja koszenia trawy została poddana ocenie, co oznacza, że należy podać liczbę znalezionych padłych sarenek w obszarach poddanych zabiegom i niepoddanych zabiegom. Tylko w ten sposób można statystycznie ocenić skuteczność tej metody w celu jej udoskonalenia.

Zgodnie z doświadczeniem i referencjami stowarzyszeń myśliwych z poprzednich lat zalecamy stosowanie metody PREWENCYJNEJ do 15 kwietnia, przed okresem rozrodu saren.

5. ŚRODKI OCHRONNE

- okulary lub osłona
- odzież robocza
- rękawice gumowe, najlepiej cienkie laboratoryjne (chemiczne)
- obuwie robocze

6. ZAKOŃCZENIE

Metoda ta jest stosowana w wielu łowiskach, gdzie skutecznie chroni młode sarny przed śmiertelnym potrąceniem przez pojazdy. Jest przyjazna dla środowiska i nietoksyczna dla składników biotopu, nie wymaga większej liczby myśliwych ani wolontariuszy do wyciągania młodych saren z traw.

Dokument jest zgodny z przepisami prawnymi dotyczącymi ochrony zwierząt, w tym prawem unijnym i krajowym, oraz jest wdrażany zgodnie z zasadami i wytycznymi dotyczącymi monitorowania i działań ochronnych.

.....

Dystrybutor: VNT electronics s.r.o., Dvorská 605, 563 01 Lanškroun, Czechy
sklep@fencee.pl; sklep@dogtracepolska.pl